

DESALNIETTEMIN
LIEVE VAN DE VELDE

Recyclage

Het schuimt als gewone zeep. Het ruikt naar gewone zeep. Hoewel. Ruikt het niet net iets ranziger? En bah, komt daar nu niet een megavetbubbel vanachter mijn duim *brubbelen*? Ach, het zit misschien gewoon in mijn hoofd omdat ik weet wat voor zeep het is. 'Self' heet ze, met 'Human soap' als baseline. Als we de maker mogen geloven, is de brok gemaakt uit mensenvet dat gerecupereerd werd uit liposucties. Ieuw! Terwijl ik mijn handen nog aan het afdrogen ben, lees ik dat dit niet geschikt is voor menselijke consumptie, en ook niet te gebruiken als cosmetica-product. Het is een kunstwerk. Te laat: mijn handen zijn gewassen. De geur van mensenvet blijft hangen. Al kan dat ook hysterische beelding zijn. Want zo gaat dat.

Het idee komt van Julian Hetzel, een Duits performancekunstenaar die in november de zeep pop-upgevoel verkoopt in Gent, in zijn Schuldfabrik. Niet dat hij de eerste is. Denk bijvoorbeeld aan zeepmaker Ty-

Te laat: mijn handen zijn gewassen, de geur van mensenvet blijft hangen

ler Durden in de film *Fight Club*, die net hetzelfde deed onder het motto *'We're selling rich women their own fat asses back to them.'* En dan zijn er ook nog de horrorverhalen over de nazi's die ooit zeep en kaarsen van mensenvet zouden hebben gemaakt, maar die zitten dan weer in een andere categorie.

Hetzel kan ons natuurlijk wijsmaken wat hij wil. Voor hetzelfde geld is dit gewoon een flink brok Marseille- of Sunlightzeep uit de Aldi, opgesmukt met een goed verhaal. Want hij weet het wel te verkopen. Het vet uit onze dikgevreten blubberbellen als symbool voor onze schuldige overdaad, verwerkt in een product om onszelf mee te reinigen en zo onze schuld weg te wassen. En de opbrengst gaat naar een non-profitproject in Malawi. De cirkel is rond, dus. Hij eefft in elk geval de weg voor nog meer van dat soort van recyclage-ideeën waarbij vast wel een ronde verhaalcrkel te bedenken valt: cement van stoelgang, een anti-age serum van tranen, kaas van tenkaas. Of neen, laat ons daar gewoon stoppen met denken. Er zijn grenzen aan recyclage. Zelfs aan metaforische recyclage.

DE ROMA

TURNHOUTSEBAAN 286, 2140 BODERGHOUT • INFO & TICKETS: WWW.DEROMA.BE • 03 600 16 60 • FNC

25 OKTOBER
SKINNY LISTER
+ BEANS ON TOAST

26 OKTOBER
APOLLO BROWN & SKYZOO
+ BLU SAMU

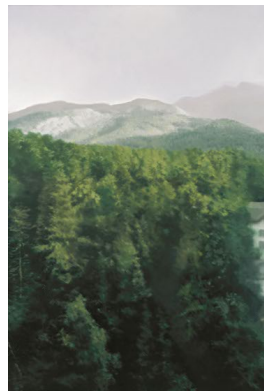
GAZET VAN ANTWERPEN

Gerhard Richter exposeert in het Smak

Spelen met de schilderkunst

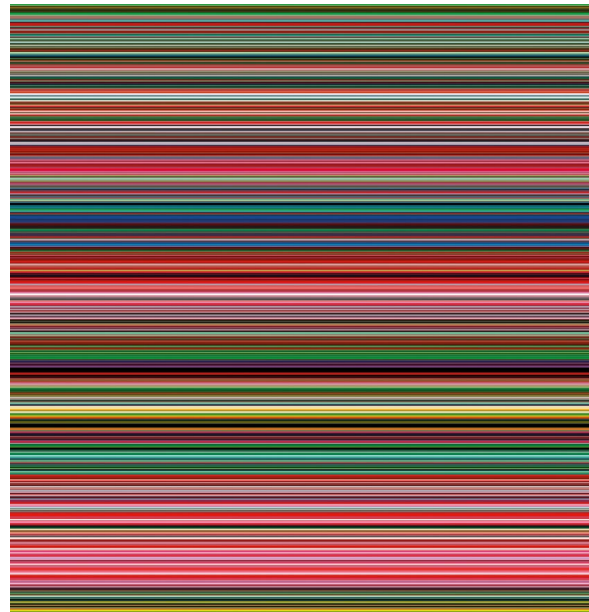
De 85-jarige Gerhard Richter mag dan een van de belangrijkste levende kunstenaars zijn, het is al van 1976 geleden dat hij nog een museumexpo had in ons land. Het Smak brengt daar eindelijk verandering in.

SAM STEVERLYNCK

'Waldhaus', 2004. © privéverzameling

Gerhard Richter wordt in de eerste plaats gezien als een schilder, maar eigenlijk is hij een conceptuele kunstenaar pur sang. Zijn werk gaat over beelden en hoe die worden waargenomen door de toeschouwer. Hij wil onze waarneming op losse schroeven zetten en kiest daarvoor voornamelijk voor het medium schilderkunst. Maar hij gebruikt ook installaties of sculpturen om de realiteit in vraag te stellen. Een van de eerste werken op zijn expo in het Smak is dan ook niet toevallig '4 Ruiten' uit 1967. In volle bloei-periode van de minimalistische en conceptuele kunst, waarin de schilderkunst werd afgeschreven, formuleerde hij zo zijn eigen antwoord. Hij toont vier gekantelde glazen die in een ijzeren frame zitten dat van de vloer naar het plafond loopt. De rechthoekige glazen, die de werken rondom spiegelen, doen niet toevallig aan schilderijen doen denken. Het is voor de kunstenaar een manier om de schilderkunst uit te breiden naar

'Strip', 2013/2016. © privéverzameling

een meer ruimtelijke benadering. Het gaat hem in de eerste plaats om het beeld - in welke vorm dan ook. Ook van de traditionele tegenstelling tussen figuratief en abstract trekt hij zich niet veel aan.

Samplen

Richter werd in 1932 in Dresden geboren en volgde een klassieke opleiding in de toen heersende sociaal-realistische propagandastijl. Heime-lijk maakte hij 's nachts abstracte schilderijen waar het communistische regime niet hoog mee ophiep. Toen hij in 1961 naar West-Berlijn vluchtte, maakte hij kennis met de popart, waarvan hij een minder glanzende variant bedacht met zijn 'kapitalistische realisme'. Zo is in het Smak een schilderij te zien van een banale keukenstoel, dat hij heeft gemaakt naar een foto. Maar hij distantieert zich van zijn bronmateriaal door de stoel opzettelijk vaag weer te geven, zoals bij een foto uit of focus. Een werk wat verderop lijkt een gordijn met een op-

envolging van lichte en donkere stroken. Of is het toch een abstracte compositie doordat het perspectief opzettelijk vervlakt is?

Richter haalt wel vaker de traditionele bestanddelen van de schilderkunst uit elkaar, zoals perspectief of kleur. Zo schildert hij in 1967 een kleurenkaart in een winkel na. Om die later met behulp van een algoritme op de computer uit te werken tot een compositie van 256 kleurblokken.

Het bekendst is Richter wellicht van zijn conceptuele reeks rond de Rote Armee Fraktion, de extreem-linkse groepering die in de jaren 70 dood en terreur zaaide in Duitsland. Van de baanbrekende reeks, die naar krantenafbeeldingen is geschilderd in wazige grijs tinten, is in het Smak jammer genoeg geen voorbeeld te zien. Hoewel. Richter heeft een van die werken overschilderd met een abstracte compositie, waar het origineel nog vaag doorheen schemert. Het is typisch voor de wijze waarop hij eerder werk herneemt. Hij samplet zichzelf als het ware.

Wat doet hij ook in de laatste zaal. 'Strip' is een schilderij van maar liefst tien meter lang, met duizenden fijne, horizontale lijnen in felle kleuren. Het lijkt een schoolvoorbeeld van apart, maar het is eigenlijk een fragment van een eerder schilderij dat hij op digitale wijze heeft hernomen in maar liefst 4096 stroken. Met drie grote doeken geeft hij, in grijszwarte abstracte patronen, structuren weer die niet met het blote oog kunnen worden waargenomen, maar die werden geregistreerd met een nanomicroscop.

Het past binnen zijn fascinatie voor perceptie en illustreert hoe hij, ondanks zijn hoge leeftijd, telkens nieuwe technologische ontwikkelingen gebruikt in zijn schilderijen.

Melancholie

De expo in het Smak heeft ook een verrassing in petto. 'Drie weken voor de opening belde Richter me op,' zegt Martin Germann, de curator van de tentoonstelling. 'Hij zei: "Ik heb een paar nieuwe schilderijen af die ik

nooit eerder heb getoond. Ben je geïnteresseerd om die op te nemen in de expo?" Natuurlijk, antwoordde ik.' Het resultaat zijn zeven gloednieuwe werken die aansluiten bij een eerdere reeks die hij onlangs voorstelde in het Ludwig Museum in Keulen. Daar waren 26 abstracte schilderijen te zien in een fel kleurenpalet, met een gelaagde textuur en een drukke compositie, waaronder verschillende lagen doorschemeren. De nieuwe werken sluiten aan bij die reeks, maar hebben een grijze ondertoon, waardoor ze haast een gevoel van melancholie oproepen. 'En weer aansluiten bij zijn eerder werk,' zegt Germann.

De expo in het Smak, die chronologisch is opgevat, is zeker niet de omvangrijkste van de kunstenaar. Maar ze geeft een goed beeld van zijn praktijk en de manier waarop hij zichzelf blijft heruitvinden.

Gerhard Richter: 'Over Schilderen', tot 18/02 in Smak, Gent
www.smak.be
★★★★

Richter is gefascineerd door perceptie en trekt zich van de tegenstelling tussen figuratief en abstract niets aan

'Küchenstuhl', 1965. © Kunsthalle Recklinghausen

Marcel Duchamp

630.000 euro voor Mona Lisa met snor

Zaterdag werd bij veilinghuis Sotheby's in Parijs Marcel Duchamps besnorde Mona Lisa verkocht voor 631.500 euro. De Franse conceptuele kunstenaar maakte zijn eigenzinnige reproductie van Leonardo Da Vinci's meesterwerk in 1919. Maar het originele werk zit in bewaring in het Centre Georges-Pompidou. Het werk dat zaterdag onder de hamer ging, was een versie die in 1964 is gemaakt op basis van de originele readymade.

De titel van het werk is 'L.H.O.O.Q.', een homofoon van het Engelse woord 'look'. Als de drukletters in het Frans hardop worden gespeld, klinken ze als:

'Elle a chaud au cul'. Het werk maakte deel uit van de verzameling dadaïstische en surrealistische werken van de Amerikaan Arthur Brandt.

In totaal velde Sotheby's ongeveer 110 kunstwerken, goed voor 3,9 miljoen euro. Daarbij zaten negen werken van Duchamp.

Opmerkelijk: één werk vond geen koper, en dan nog wel het werk dat vooraf het hoogst werd geschat. 'Intervention d'une femme au moyen d'une machine' (1915) van Francis Picabia zou volgens kenners 700.000 euro opbrengen, maar bleef dus verveest achter. (big)

© afp

Televisie

'Tytgat Chocolat' en 'Goed Volk' vallen in de prijzen

De Eén-reeks *Tytgat Chocolat* heeft op de Prix Europa 2017 in Berlijn de prijs voor beste Europese fictieprogramma gewonnen. De internationale vakjury was vooral gecharmeerd door de cast, die voor een groot deel uit acteurs met een verstandelijke beperking bestaat. Ook Jeroen Meus mocht een beeldje mee naar huis nemen. Zijn programma *Goed Volk*, gemaakt door Hotel Hungaria, ontving de prijs voor beste Europese televisiedocumentaire. De jury koos voor de aflevering waarin Meus ging koken bij vier vrijgezelle broers in Frans-Vlaanderen. (dvg)

Dance

Dimitri Vegas & Like Mike op één na populairste DJ-act

De Belgische dj-broers Dimitri Vegas & Like Mike staan opnieuw op de tweede plaats in de DJ Mag Top 100, de jaarlijkse populariteitspoll van het Britse magazine *DJ Mag*. Meer dan een miljoen mensen brachten daarbij hun stem uit. In 2015 voerden de twee Belgen de lijst aan. Vorig jaar strandden ze op twee, na de Nederlander Martin Garrix. Die staat ook dit jaar op nummer 1. Op de derde plaats staat Armin van Buuren. Lost Frequencies - het alter ego van Brusselaar Felix De Laet - is de hoogste nieuwkomer en komt binnen op de 26ste plaats. (red)

Film

Bart Hollanders speelt hoofdrol in 'Ibiza'

Regisseur Dries Vos is op Ibiza begonnen aan de opnames van zijn nieuwe film: *Ibiza*. De film vertelt het verhaal van Tom, die een metamorfose ondergaat nadat het leven hem een paar klappen heeft toegediend. De Tom in kwestie wordt gespeeld door Bart Hollanders, die bij het grote publiek bekend is als Randy Paret uit *CalBogys*. Het is zijn eerste hoofdrol in een film. Ook Frances Lefebure en de hiphopper Halve Neuvr zitten bij de cast. Jef Hoogmartens schreef het scenario, maar een idee van hemzelf en Jonas Van Geel. De film wordt gemaakt door productiehuis Marmelade. (red)

Seksuele intimidatie

Fox hernieuwde contract O'Reilly ondanks klacht

Bill O'Reilly, voormalig nieuwsanker bij Fox, kreeg in januari een nieuw miljoencontract terwijl de zender wist dat er klachten wegens seksuele intimidatie tegen hem liepen. Op dat moment was er ook al een schikking van 32 miljoen dollar getroffen met Lis Wiehl, een werkneemster van Fox. Dat meldde *The New York Times*. Drie maanden na de deal werd O'Reilly toch nog ontslagen omdat adverteerders zich dreigden terug te trekken. Fox zegt in een reactie dat het wist van de schikking, maar niet van de bedragen. O'Reilly beschuldigt de krant van vals en onbetrouwbare informatie. (red)